

HEPTAPOLIS - AVATAR e-Learning

Διαδικτυακά Μαθήματα εξ αποστάσεως

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Βιογραφία
Διογένους

Εργογραφία
Διδάσκοντος

Πρόλογος
Μαθήματος

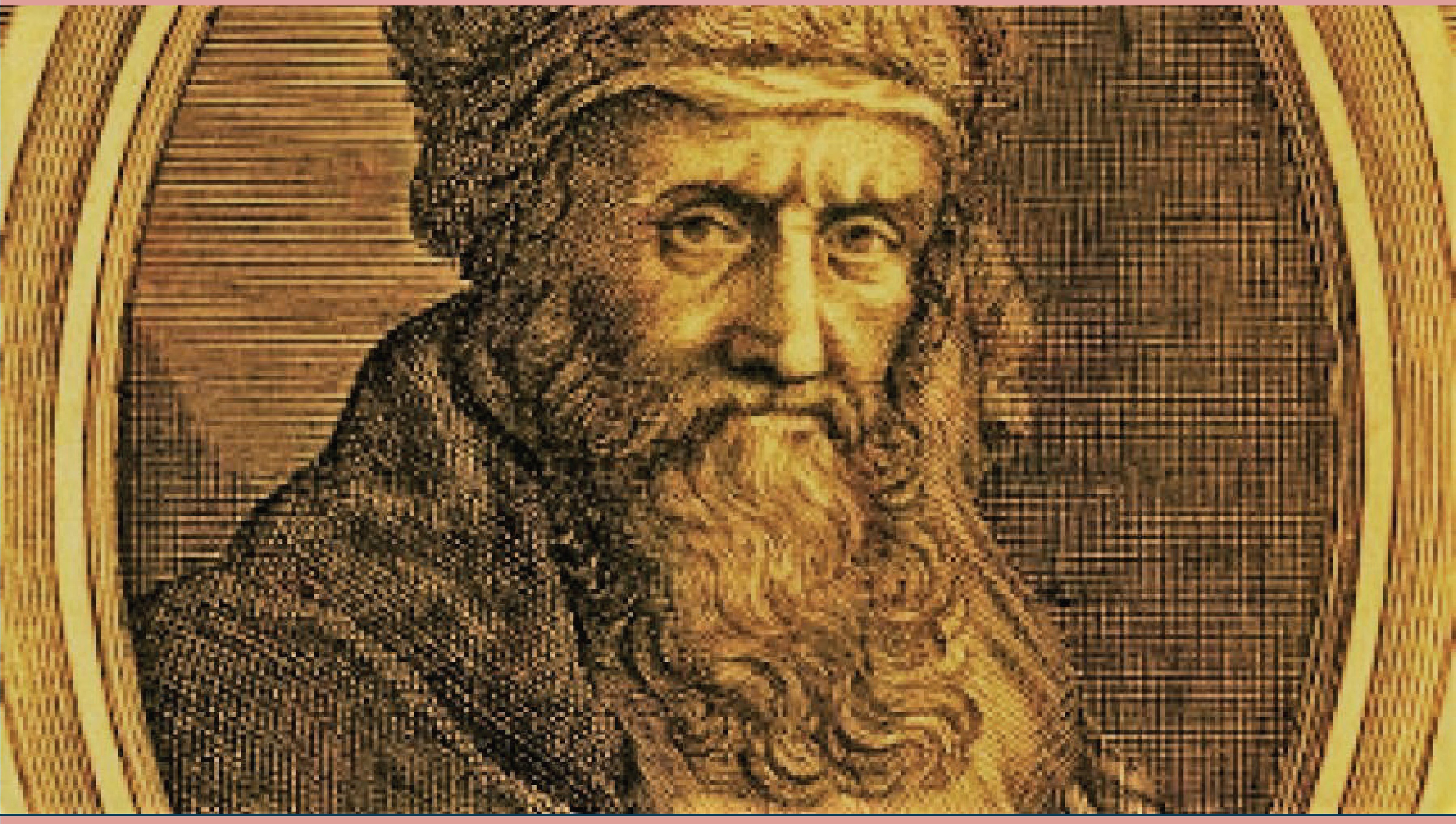
Διδακτικές
Ενότητες

Τρόπος απόκτησης
Πιστοποιητικού

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

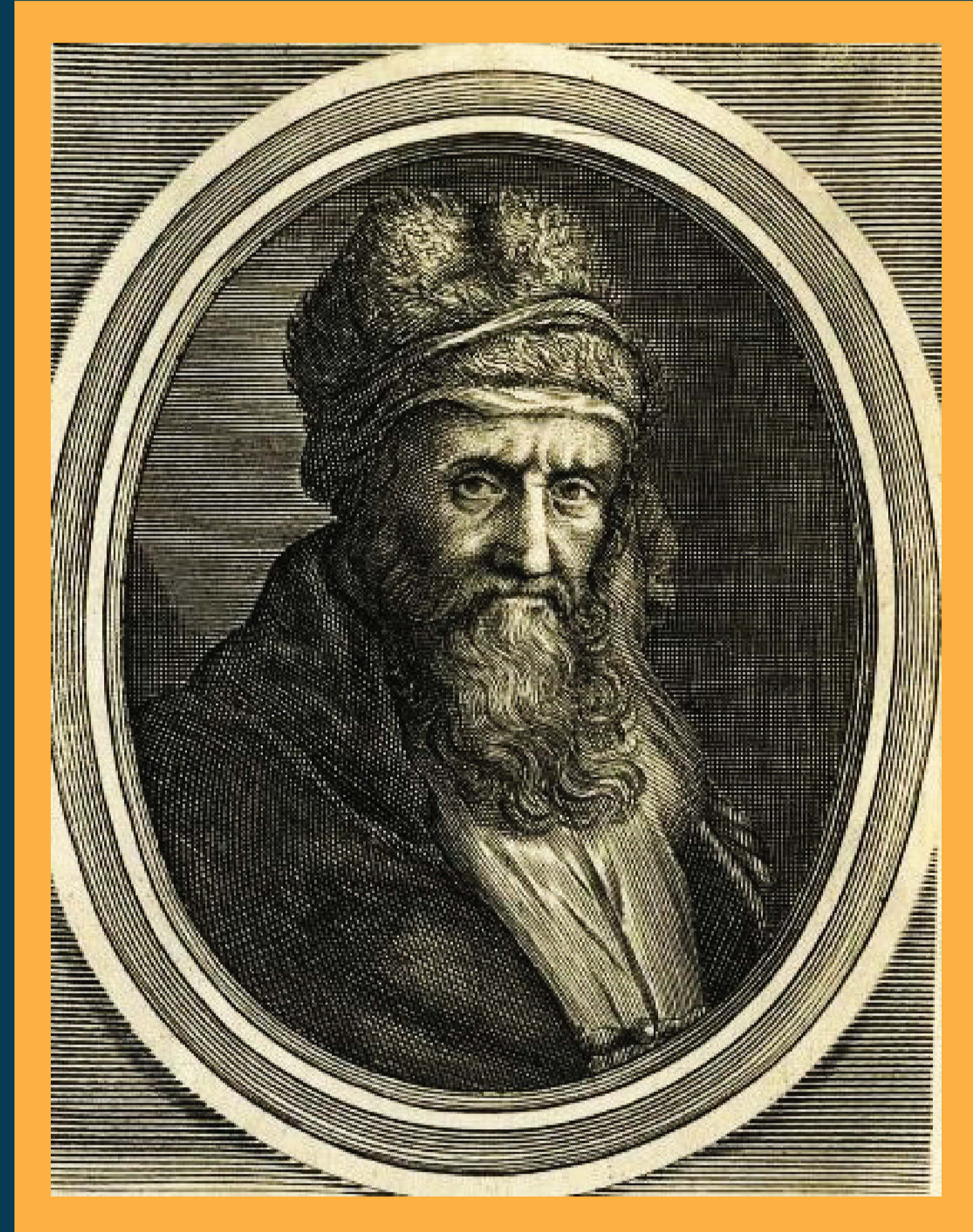
Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Διδάσκων

Διογένης ο Λαέρτιος

*Ιστοριογράφος της Φιλοσοφίας
της αρχαιότητας.*

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ

Ο Διογένης ο Λαέρτιος (3ος αιώνας μ.Χ.) ήταν ιστοριογράφος της φιλοσοφίας της αρχαιότητας, συγγραφέας του έργου Βίοι φιλοσόφων και της χαμένης συλλογής επιγραμμάτων την οποία την ονόμαζε Πάμμετρο. Ήταν ελληνικής καταγωγής, γεννημένος μάλλον στην πόλη Λαέρτη της Κιλικίας.

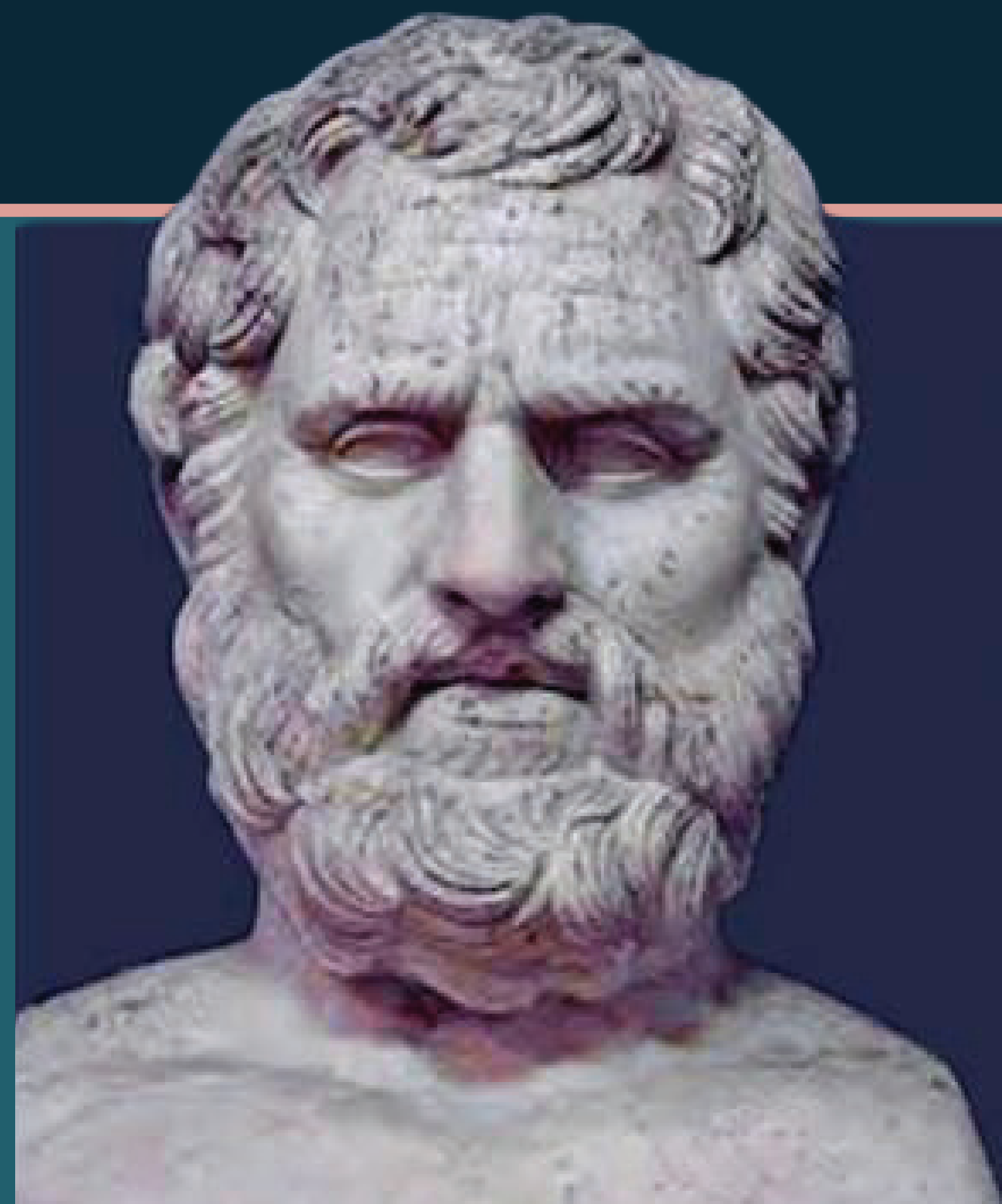
Πιθανολογείται πως έζησε στις αρχές του 3ου μ.Χ. αιώνα, όμως για τη ζωή του, την καταγωγή του, τη μόρφωση του, το σύνολο του έργου του, την προσωπικότητα του, δεν γνωρίζουμε σχεδόν τίποτε, ενώ δεν υπάρχουν και αντίστοιχα σοβαρά αποδεικτικά στοιχεία, καθώς οι αρχαίοι συγγραφείς δεν δίνουν σχετικές πληροφορίες. Για τον λόγο αυτό, οι ερευνητές δεν μπορούν παρά να τον αναζητήσουν μέσα από το έργο του, από στοιχεία που σίγουρα είναι αποσπασματικά και δύσκολο να επαληθευτούν.

Βεβαιότητα δεν υπάρχει ούτε για το όνομα του αφού τα χειρόγραφα άλλες φορές δίνουν το όνομα Διογένης Λαέρτιος και άλλες Διογένης ο Λαερτιεύς. Μια εικασία περιγράφει πως το Λαέρτιος ίσως προέρχεται από κάποιον πρόγονό του που λεγόταν Διογένης Λαερτιάδης.

Εξίσου δύσκολο είναι να τοποθετηθεί με ακρίβεια το πότε έζησε, αφού το στοιχείο που θα μπορούσε να βοηθήσει και συναγεται από την ταυτοποίηση της περιόδου της τελευταίας φιλοσοφικής σχολής που περιγράφει δεν είναι ασφαλές, καθώς η κριτική του κειμένου δεν έχει καταλήξει αν στο έργο του δεν υπάρχουν μεταγενέστερες προσθήκες ή αν υπήρξε κάποιο σύγγραμμα το οποίο αντέγραψε ο Διογένης Λαέρτιος.

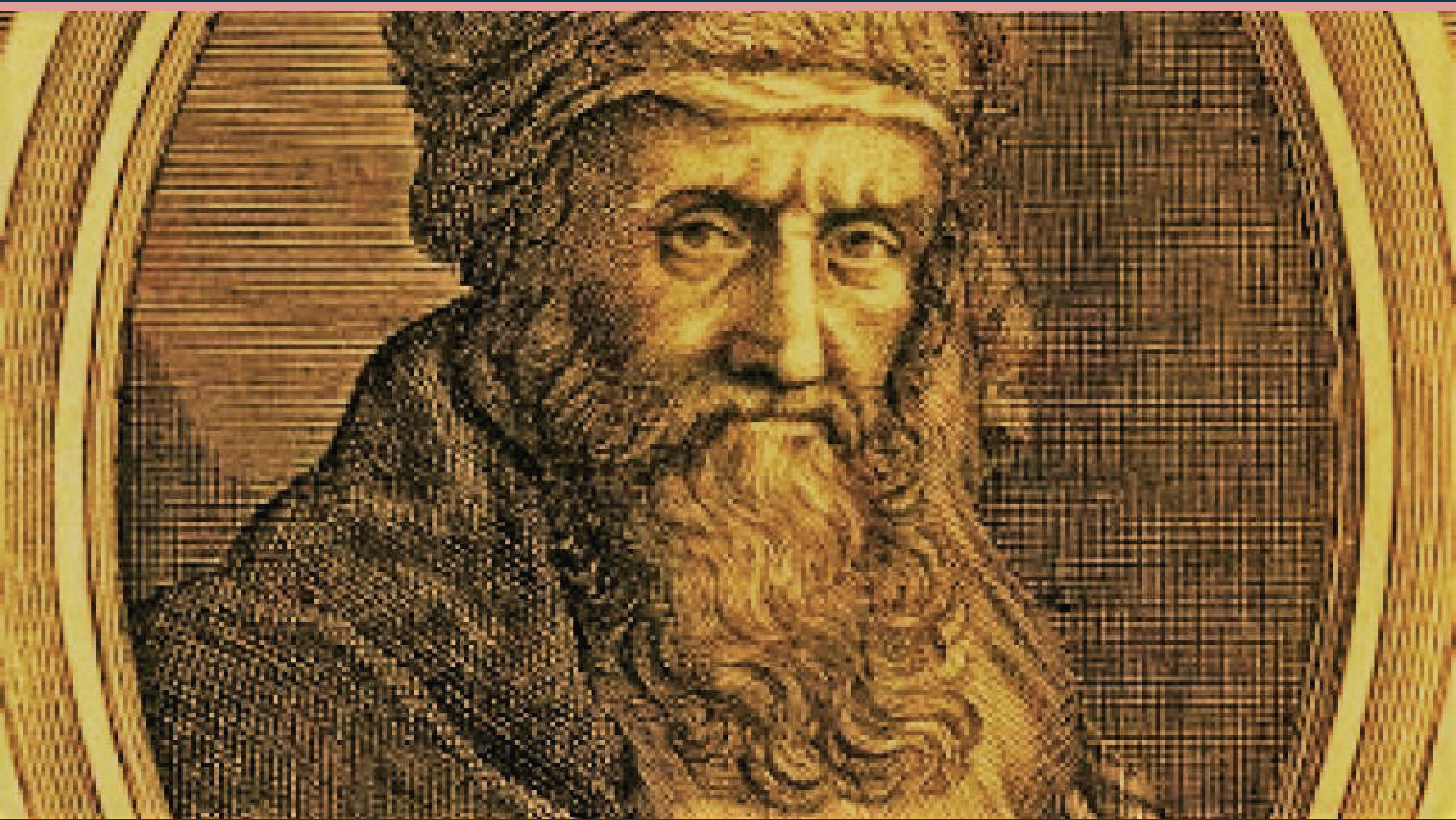
Τα επιχειρήματα που τοποθετούν τη ζωή του στις αρχές του 3ου αιώνα μ.Χ. έχουν να κάνουν με την διερεύνηση της σκεπτικής σχολής στο βιβλίο Θ του έργου του, έως τον διάδοχό του Σέξτο Εμπειρικό στο τέλος του 2ου αιώνα μ.Χ., όπως επίσης με την διαπίστωση ότι δεν κάνει λόγο για τον νεοπλατωνισμό.

Πάντως, σύμφωνα με τα πιο ασφαλή όρια που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν, ο Λαέρτιος δεν έζησε πριν το 200 μ.Χ. και με βάση τη μαρτυρία του Στέφανου Βυζαντίου που τον αναφέρει ως έναν αρκετά παλιό συγγραφέα, μάλλον έζησε πολύ πριν το 500 μ.Χ. με πιθανή χρονολογία για τους περισσότερους ερευνητές τις αρχές του 3ου αιώνα.

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

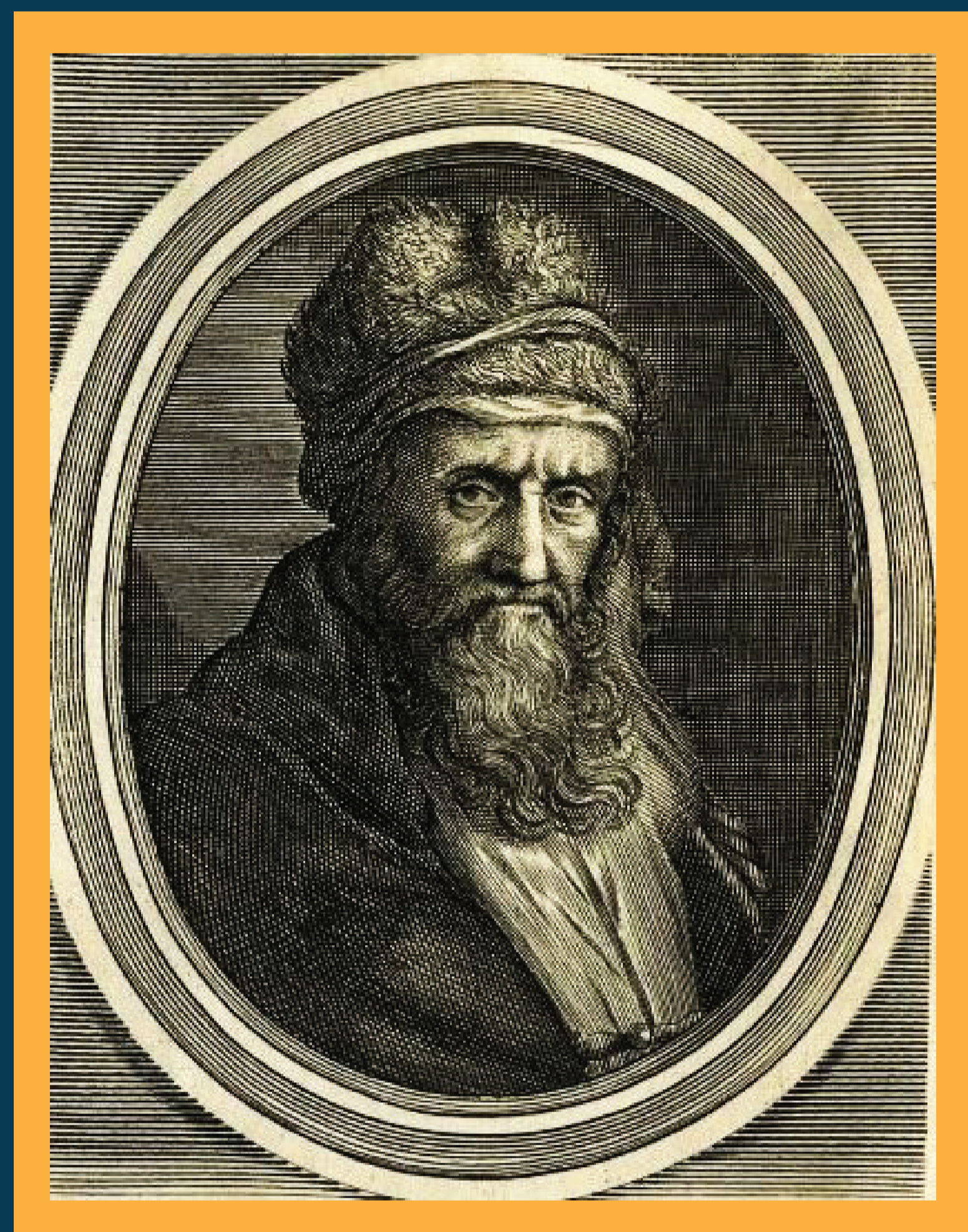
Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Διδάσκων

Διογένης ο Λαέρτιος

*Ιστοριογράφος της Φιλοσοφίας
της αρχαιότητας.*

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ

Το κυριότερο έργο του, που σώθηκε ολόκληρο, συνήθως ονομάζεται Βίοι φιλοσόφων, αλλά στην πραγματικότητα έχει τον τίτλο: Βίοι και γνώμαι των εν φιλοσοφία ευδοκιμησάντων και των εκάστη αιρέσει αρεσκόντων εν επιτόμω συναγωγή.

Περιέχει τους βίους των αρχαίων φιλοσόφων και αποτελείται από 10 βιβλία. Κάποιοι θεωρούν ότι το έργο αυτό κυκλοφόρησε την εποχή του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αλεξάνδρου Σεβήρου (222-235 μ.Χ.).

Στο προοίμιο του έργου του, ο συγγραφέας αναζητά την καταγωγή της φιλοσοφίας, και αναλύει τις ανατολικές επιδράσεις στους Έλληνες φιλοσόφους. Δίνει τον ορισμό της φιλοσοφίας και παρά τη μετριότητα των κριτικών και αξιολογικών στοιχείων, προσφέρει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη βιογραφία και τη διδασκαλία γνωστών φιλοσόφων της αρχαιότητας.

Ο ίδιος δεν προβαίνει σε κρίσεις, γιατί δεν ήταν οπαδός καμιάς φιλοσοφικής σχολής ούτε είχε λάβει συστηματική φιλοσοφική παιδεία. Ήταν όμως φιλομαθής και πρέπει να είχε διαβάσει τα περισσότερα σχετικά φιλοσοφικά συγγράμματα, από τα οποία άντλησε τεράστιο υλικό γνώσεων.

Αν κάποιος θα ήθελε να βρει σε ένα μόνο αρχαίο έργο μια περίληψη των ελληνικών ηθικών συστημάτων, αναμφισβήτητα το έργο αυτό θα ήταν οι Βίοι Φιλοσόφων του Διογένη Λαέρτιου.

Στην Παλατινή Ανθολογία, στο έβδομο βιβλίο της, υπάρχουν τριάντα έξι δικά του επιτύμβια επιγράμματα φιλοσόφων, παρμένα όλα από τους Βίους, που ο Διογένης αναφέρει ότι προέρχονταν από το έργο του που αποκαλούσε Επιγράμματα ή Πάμμετρο. Η Πάμμετρος περιείχε επιγράμματα που μιλούσαν για χαρακτηριστικά διασήμων ανδρών.

Εκτός από τα επιγράμματα της Παμμέτρος, στην Παλατινή Ανθολογία βρέθηκαν και επιγράμματα άλλων τα οποία αναφέρονται στους Βίους του Διογένη, με την ίδια σειρά (7.615-619) για τους Μουσαίο, Λίνο, Ορφέα, Κλεόβουλο και Περίανδρο.[2]

ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ

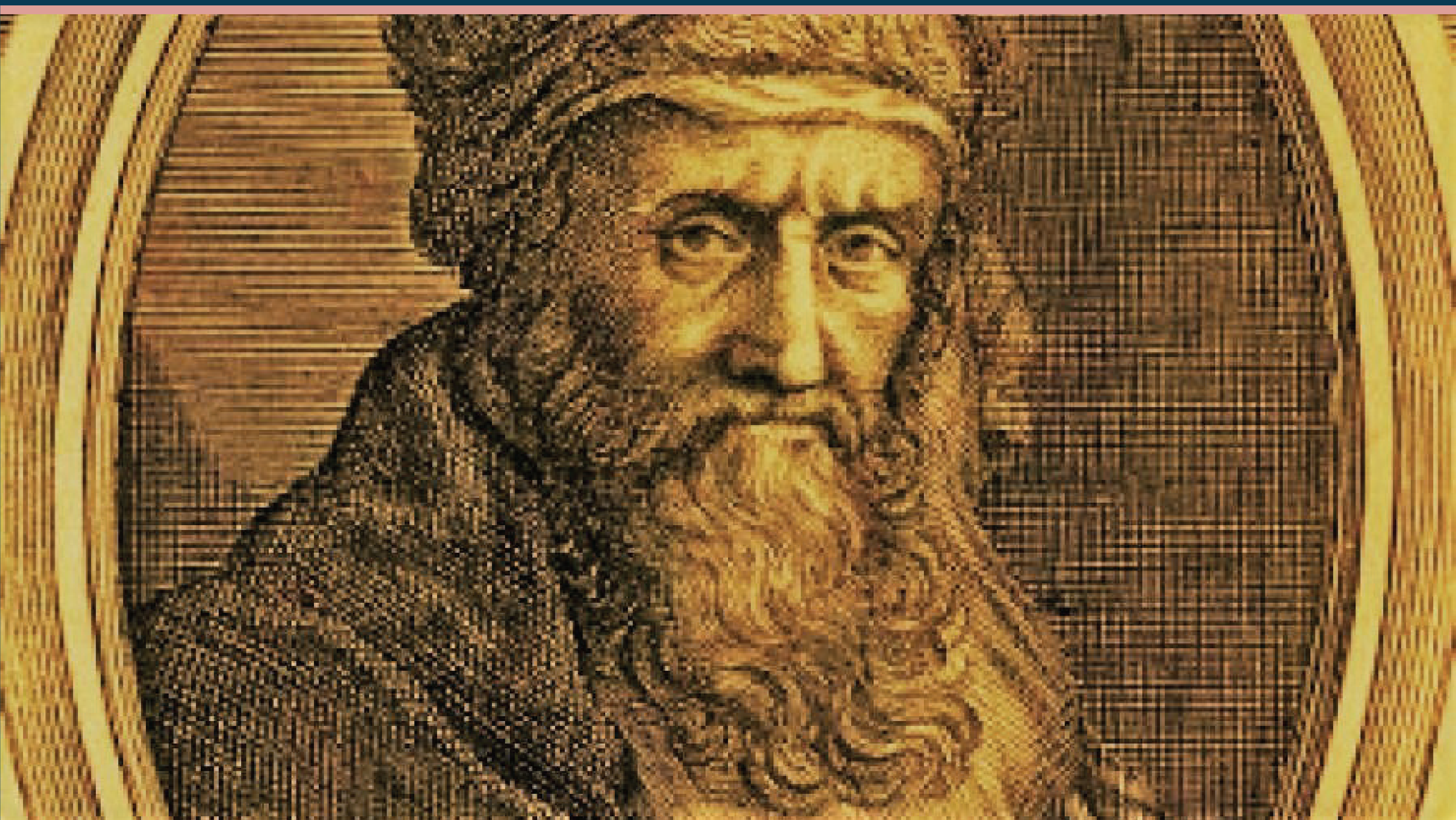
Καταρχάς, χρησιμοποίησε πρωτότυπα στοιχεία από διαθήκες, επιστολές (όχι πάντα γνήσιες) και δικαστικά κείμενα. Κατά δεύτερο λόγο, χρησιμοποίησε λογοτεχνικά στοιχεία, όπως αναφορές από κωμωδίες εναντίον φιλοσόφων και στίχους από την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.

Τέλος, άντλησε πληροφορίες από φιλοσοφικές πηγές, όπως επιμέρους συγγραφές για τους φιλοσόφους, τις αιρέσεις τους, τους καταλόγους μελών και ηγετών τους ή δοξογραφικές συλλογές που περιείχαν τα ουσιώδη σημεία της διδασκαλίας κάθε αιρέσεως.

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Εισαγωγή - Πρόλογος

Θαλής
Σόλων
Χίλων
Πιπτακός
Βίας
Κλεόβουλος
Περίανδρος
Ανάχαρσις
Μύσων
Επιμενίδης
Φερεκύδης
Σχόλια

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η

Αναξίμανδρος
Αναξίμενης
Αναξαγόρας
Αρχέλαος
Σωκράτης
Ξενοφών
Αισχίνης
Αρίστιππος
Φαίδων
Ευκλείδης
Στίλπων
Κρίτων
Σίμων
Γλαύκων
Σιμμίας
Κέβης
Μενέδημος
Σχόλια

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η

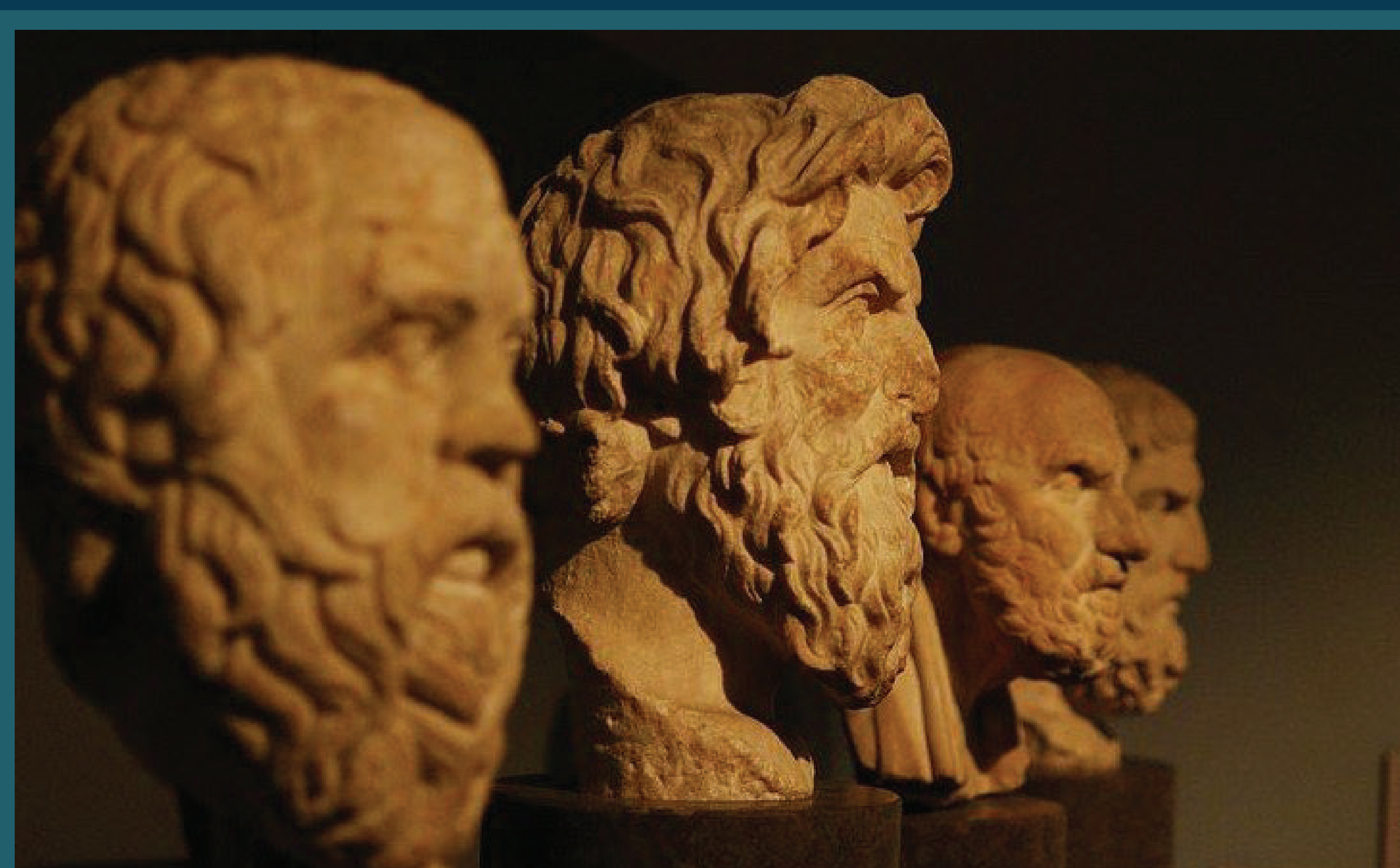
Πλάτων
Σχόλια

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η

Σπεύσιππος
Ξενοκράτης
Πολέμων
Κράτης
Κράτωρ
Αρκεσίλαος
Βίων
Λακύδης
Καρνεάδης
Κλειτόμαχος
Σχόλια

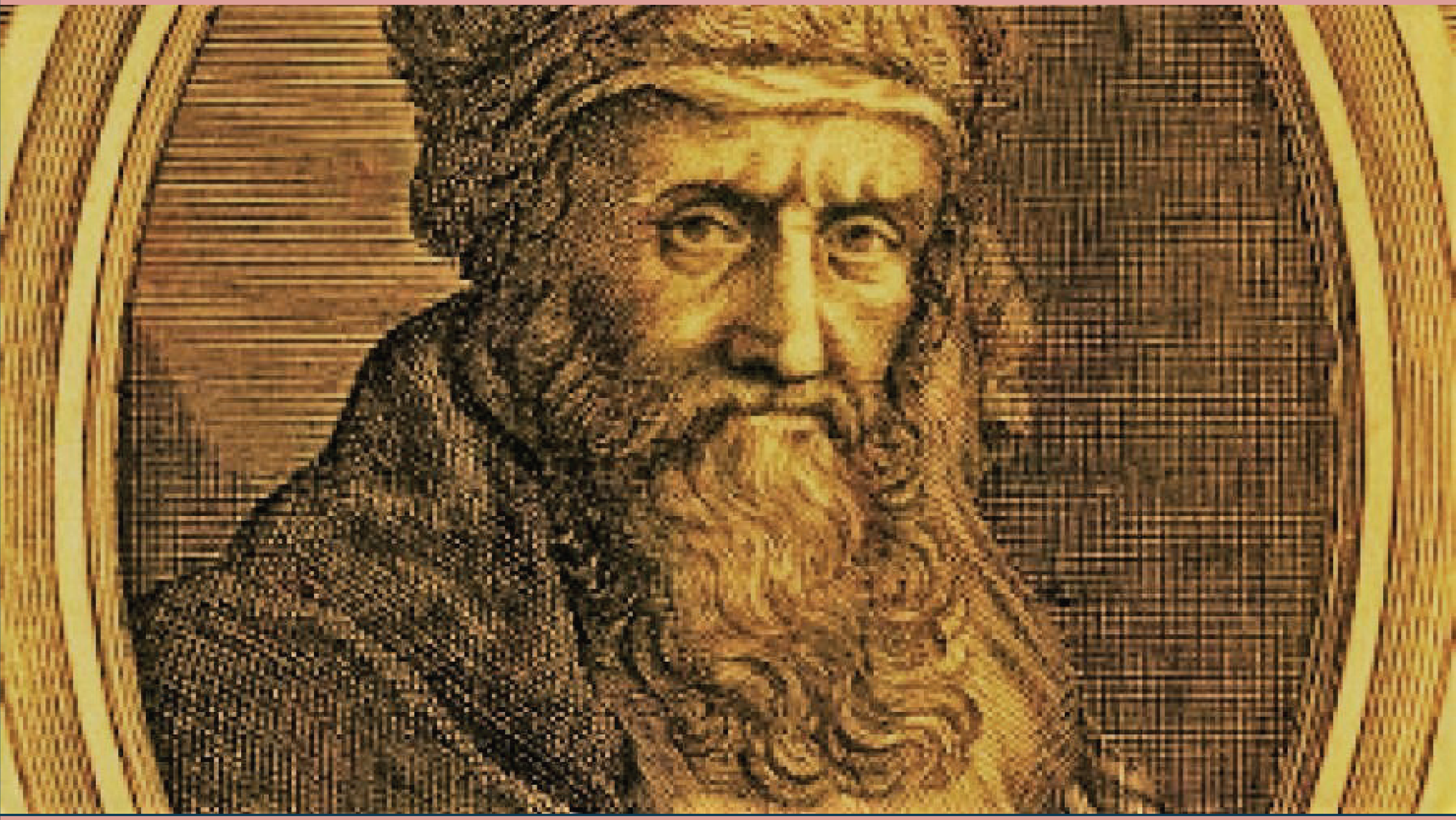
ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η

Αριστοτέλης
Θεόφραστος
Στράτων
Λύκων
Δημήτριος
Ηρακλείδης
Σχόλια

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ιστορία της Φιλοσοφίας είναι μια πολύ χρήσιμη και ωφέλιμη έως ευεργετική πνευματική «σκυταλοδρομία». Χρησιμοποιώ κάπως καταχρηστικά τον όρο αυτό παρά τη διαφορά που έχει η μεταβατική «εις άλλο γένος» από την πραγματική σημασία της.

Με την εναρκτική κυριολεξία του οι αθλητές του αγωνίσματος εναλλάσσονται κατά τμήματα, για να διανυθεί μια συγκεκριμένη απόσταση από μία αφετηρία σε ένα τέρμα· στη μεταφορική χρήση, ένας συγγραφέας δεν είναι μέλος μιας αγωνιστικής ομάδας, αλλά διεκπεραιώνει μόνος του ένα με γάλο έργο περνώντας οπωσδήποτε από τμηματικά υποσύνολα ενός συνόλου που το έχει προσδιορίσει ως στόχο του.

Η παρακολούθηση των σταδίων από τα οποία περνά η διαδρομή μιας πνευματικής σκυταλοδρομίας είναι μια γοητευτική διανοητική άσκηση, επειδή σε αυτήν τη διαδοχή των φιλοσοφικών θέσεων χαιρόμαστε με τις εκάστοτε διαφοροποιήσεις μεταξύ των φιλοσοφούντων, απολαμβάνοντάς τις, και με τα καθέκαστα των διάφορων φιλοσοφικών σχολών.

Οι παντοειδείς φιλοσοφικές μελέτες προϋποθέτουν αναμφισβήτητη τη γνώση του σώματος της φιλοσοφίας, αλλά οι συγγραφείς τους δεν είναι υποχρεωμένοι να συνθέτουν μια γενική θεώρηση της ιστορίας της φιλοσοφίας. Η συγκρότηση τέτοιων έργων θεωρείται ιδιαίτερα δυσχερής, επειδή προϋποθέτει τη μελέτη της συνολικής παραγωγής πολλών φιλοσόφων, που κατά καιρούς εμφανίστηκαν σε διάφορες περιοχές και ανέπτυξαν τις απόψεις τους στις μητρικές τους γλώσσες· κάτι τέτοιο όμως δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο χρόνο και έρχεται, όταν έρχεται, σαν ώριμος καρπός ύστερα από πολύχρονο και επίμονο μόχθο.

Ακόμη και για μια χρονικά ή τοπικά προσδιορισμένη περιοχή δεν είναι ευχερής μια τέτοια εργασία (παραδείγματος χάριν, για μια «αυτοτελή» ιστορία της φιλοσοφίας στη Γαλλία)· όσο και αν βρίσκεται σε κάποιο βαθμό συνεπαφής με τη γενικότερη κίνηση των φιλοσοφικών δεδομένων, συνιστά μια πολυσύνθετη πραγματικότητα, για την καταγραφή και την αξιολόγηση της οποίας απαιτείται διάθεση πολλού χρόνου και αδιάκοπης συστηματικής προσπάθειας.

Παρ' όλες αυτές τις υλικο-αντικειμενικές δυσκολίες, έχω με μερικές πολύ σημαντικές απόπειρες σύνθεσης ιστοριών της φιλοσοφίας ήδη από την περίοδο της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Στον ανά χειρας τόμο μας απασχολεί (στη δίτομη αυτή έκδοση με το αρχαίο κείμενο, τη μετάφραση και το σχολιασμό της) η περίπτωση ενός Έλληνα από την πόλη Λαέρτη της μικρασιατικής Κιλικίας, του φιλοσόφου Διογένη. Ο άνθρωπος αυτός βρίσκεται σε ομώνυμία με ένα πλήθος αξιομνημόνευτων προσώπων, που σε ένα μεγάλο τμήμα τους είναι, προγενέστεροι ή μεταγενέστεροι, φιλοσοφούντες.

Έτσι, πέρα από τον Αριστοτέλη, που έβαλε τις βάσεις της ιστορίας της φιλοσοφίας, είναι αξιόλογη η περίπτωση τριών ομωνύμων: του Διογένη του Απολλωνιάτη (από την Απολλωνία της Κρήτης), του 5ου προχριστιανικού αιώνα, συγχρόνου των προσωκρατικών φιλοσόφων Αναξίμενη και Αναξαγόρα· του Διογένη του κυνικού (από τη Σινώπη του Πόντου), που έζησε στην Αθήνα κατά το δεύτερο προχριστιανικό αιώνα και συνδέεται με πολλά έξυπνα ανέκδοτα· και του Διογένη του Βαβυλώνιου (από την ονομαστή Βαβυλώνα της αρχαιότητας).

Ίσως δεν παρέλκουν η αναφορά στο όνομα Διογένης, που είναι παροξύτονος τύπος του επιθέτου διογενής (δηλαδή γεννημένος από το Δία), και η συσχέτισή του με το βυζαντινό ήρωα Διγενή (δηλαδή αυτού που προήλθε από την ένωση δύο γενών).

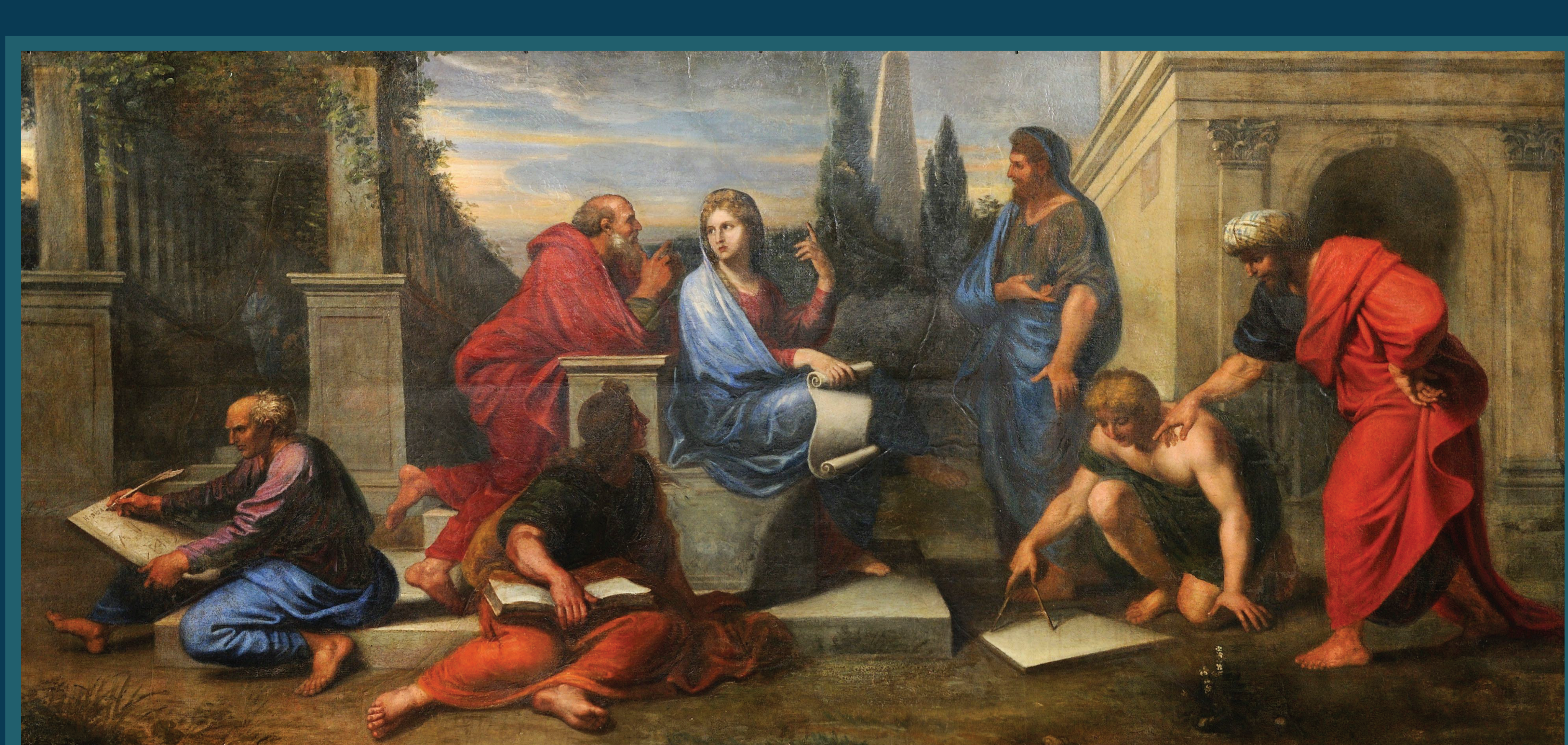
Ο Διογένης Λαέρτιος είναι συγγραφέας μιας αρχαίας ελληνικής «ιστορίας της φιλοσοφίας», ενός συνθετικού έργου με τίτλο Φίλοσόφων βίων και δογμάτων συναγωγή, σε δέκα βιβλία, που, με τελευταίο στην καταγραφή το φιλόσοφο Επίκουρο, αναφέρεται στους φιλοσοφήσαντες από την αρχαιότητα εποχή ως τις μέρες που τελούν υπό τη βάση και τον έλεγχο, σχετικώς τω τρόπω, του συγγραφέα.

Όπως συνάγεται από τον τίτλο του έργου, ο Διογένης Λαέρτιος συνδυάζει στη συγγραφή του λίγα ιστορικά στοιχεία με πολλά φιλοσοφικά δεδομένα των προσώπων που αναφέρονται στην ιστορική έκθεσή του. Το πληροφοριακό υλικό ελέγχεται για την αξιοπιστία του, καθώς συσχετίζεται με άλλες πηγές: είναι ποσοτικά άνισο, δηλαδή σε λίγες περιπτώσεις εκτεταμένο (όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση του Επίκουρου, που καλύπτει όλη την έκταση του τελευταίου [του δέκατου] βιβλίου της συγγραφής του Διογένη Λαέρτιου), ενώ σε περισσότερες περιλαμβάνει συντομότερες αναφορές προσώπων.

Αυτή η ανισομέρεια έχει βέβαια την αιτιολόγησή της: ο συγγραφέας της ιστορικής αυτής καταγραφής έχει τις προσωπικές προτιμήσεις του, και υπό το πρίσμα αυτό μπορούν να δικαιολογηθούν οι αυξομειώσεις των κεφαλαίων του συνθετικού έργου του.

Σωκράτης Χ. Δεληβογιατζής

Καθηγητής φιλοσοφίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

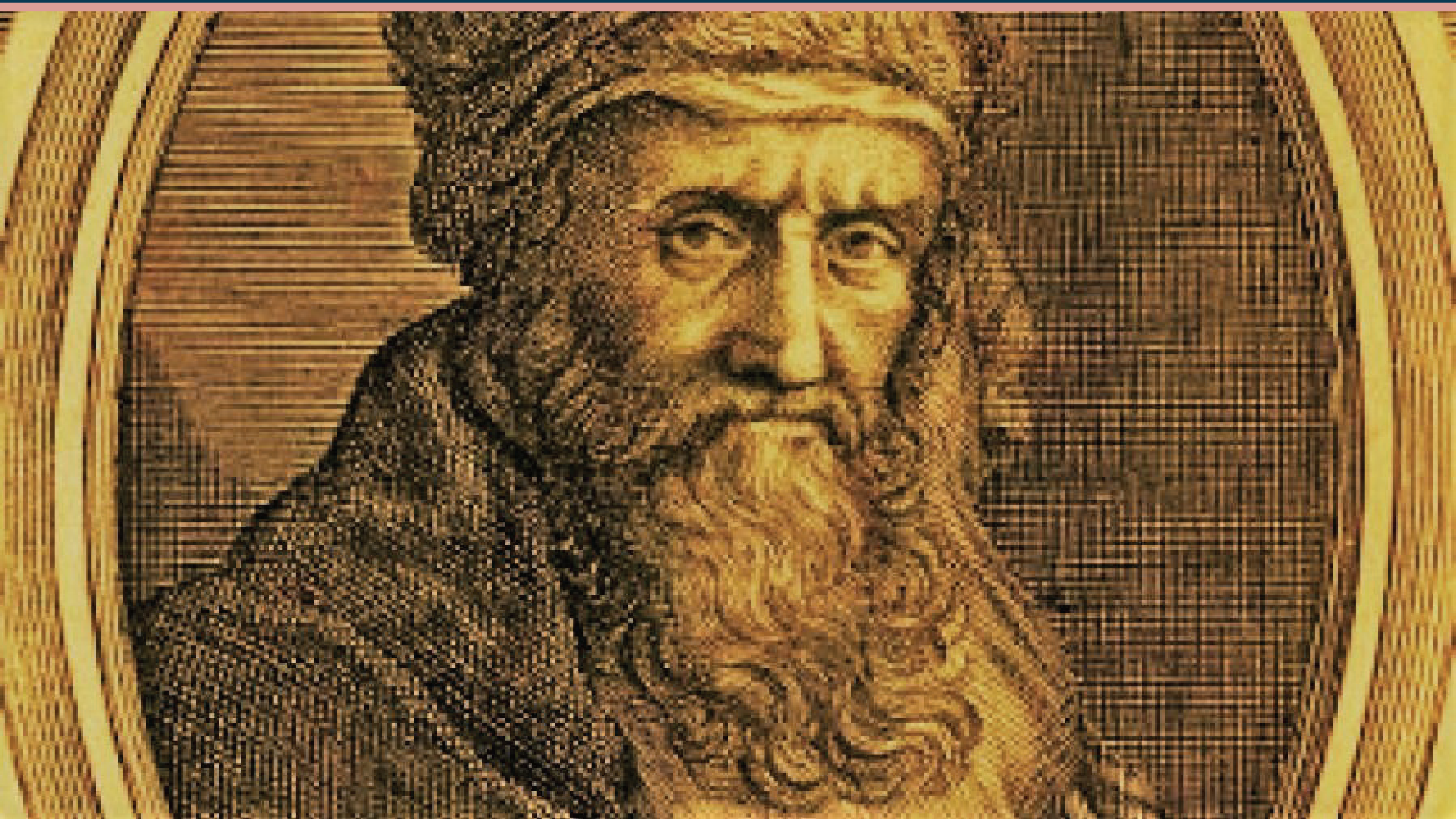

HEPTAPOLIS - AVATAR e-Learning

Διαδικτυακά Μαθήματα εξ αποστάσεως

Μετάφραση: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόλογος: ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χ. ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΛΑΕΡΤΙΟΣ

Φίλοσόφων Βίων και Δογμάτων Συναγωγή

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Τρόπος απόκτησης

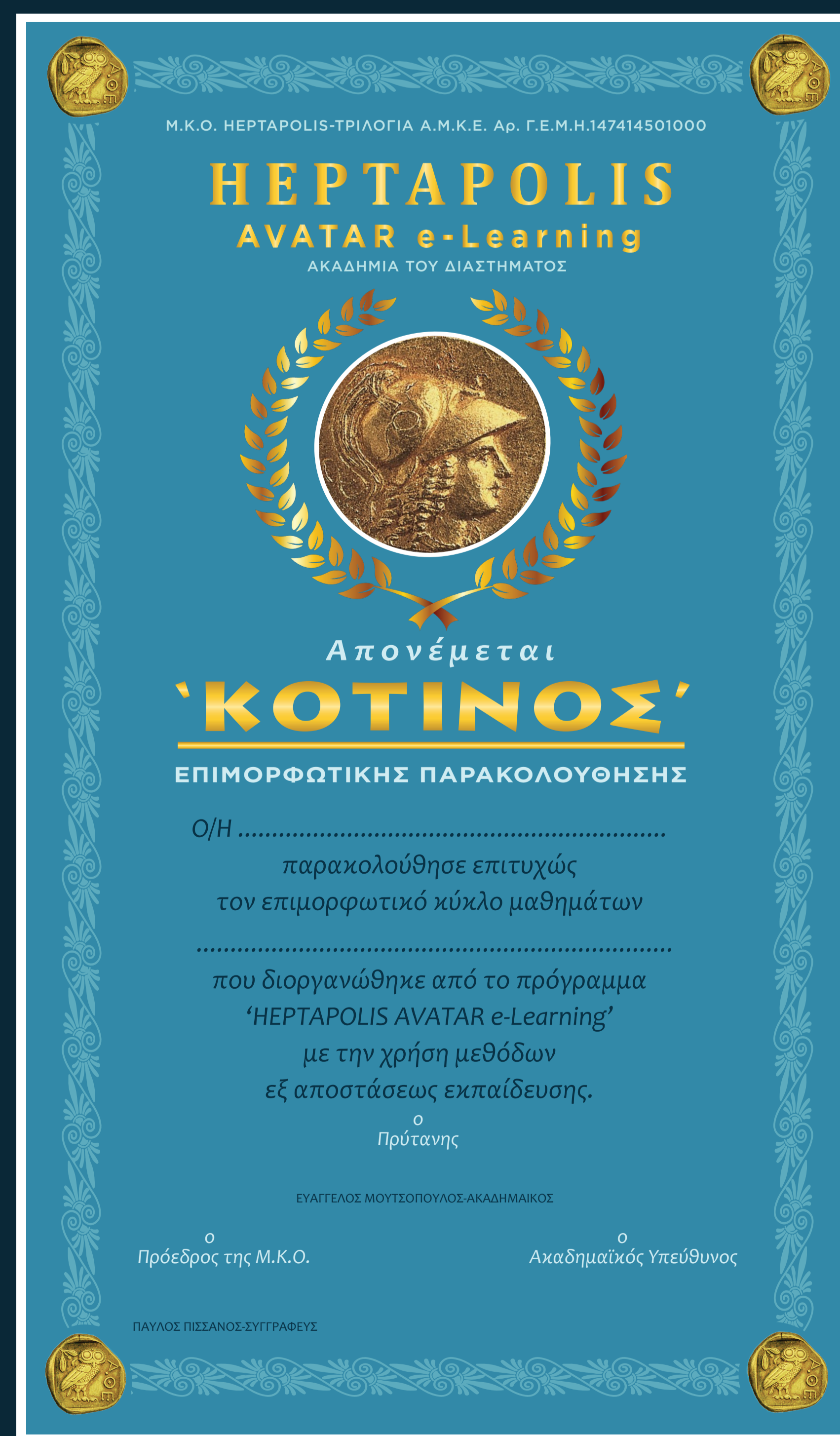
Ο εκπαιδευόμενος που ολοκλήρωσε τη σπουδή του στο μάθημα που επέλεξε, έχει το δικαίωμα:

A) Απόκτησης Πιστοποιητικού Παρακολούθησης μαθημάτων από την εταιρεία ACTA Τεχνοβλαστός Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

(ΣΗΜ. Η αποστολή του Πιστοποιητικού γίνεται με email.)

B) Απόκτηση Κότινου με: Πιστοποιητικό Παρακολούθησης των ακαδημαϊκών μαθημάτων του HEPTAPOLIS AVATAR e-Learning από την Μ.Κ.Ο. HEPTAPOLIS - ΤΡΙΛΟΓΙΑ.

(ΣΗΜ. Η αποστολή του Πιστοποιητικού γίνεται με email.)

Αποκτήστε ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ACTA Τεχνοβλαστός
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ